

SUVEPUHKUS KÄEGA KATSUDA!

Helisenud on viimased koolikellad, peagi peetakse aktusi ja jagatakse tunnistusi ning õpilased ja õpetajad lendlevad vöilillebemetena koolist kaugemale. Pärast karmi ja almerikast talve osatakse peagi saabuvast suvest võtta kosutust nii kehale kui ka vaimule.

Loodame, et klassi- ja kooli-õpetajaid peetakse sel tähtsal päeval meeles raamatuga. Gümnaasiumi-õpetajale sobib imehästi „Mere-laule sajast suust ja sulest“, algkooli õpetajale suvisteks jõudehetkedeks „Origami lastele“ ning 9. klassi lõpetajale võiks lillede kõrval pihku suru-

da mõne Muumioru tegelase mõtte-valimiku.

Kirjastuse töötajate jaoks on aga suvi kibekiire tööaeg nagu ikka. Oleme juba kaante vahele saanud nii mitmedki uue õppekava kohased õpikud ja töövihikud, kuid tege- mist jätkub ka suveks. Täna- ses lehes tutvustame juba ilmunud 4. klassi matemaatika ja loodusõpetuse, samuti 7. klassi geograafia komplekti ning aabitsa ja selle juurde kuulu- va töövihiku kordustrüki. Esimesed kolm jõuame õppeaasta alguseks juba ka vene keeles avaldada. Nagu teada, alustatakse sügisel ülemine-

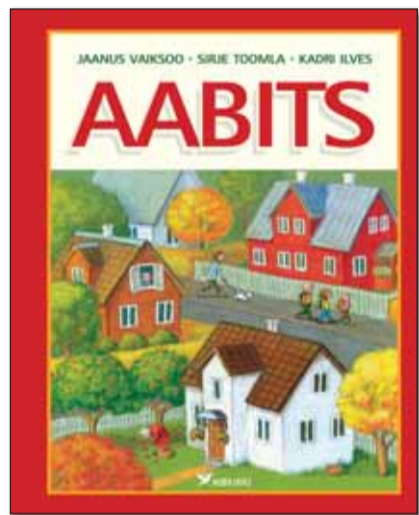
kut uuele õppekavale just 1., 4. ja 7. klassis.

Uuenduslikult ja saadud tagasi- sidele toetudes ei toimu meie info- päevad kooliraamatukoguhoidjatele enam augustis, vaid septembri lõpus ja oktoobri alguses. Samal ajal jõu- vad õpetajateni ka meie kataloogid. Augustis ollakse koolides ametis al- gava õppeaasta sujuva käimalükka- misega, kuid septembri lõpuks on jooksvad mured lahendatud ja aega enam järgmise õppeaasta tellimusele keskenduda.

TEIE KOOLIBRI

UENENUD AABITSAKOMPLEKT

Algklasside eesti keele sarja „Ilus emakeel“ esimene kooliraamat on mõistagi aabits. Äsja on ilmunud aabitsa põhjalikult ümber tööta- tud, uuele õppekavale vastav trükk. Uuenduskuuri on läbi teinud ka aabitsa töövihik, teiseks poolaastaks ilmub 1. klassi eesti keele õpik ja töövihik. Kogu õpikute-töövihikute komplekti täiendavad Jaanus Vaiko- so Jaagupi-jutud ja onu Heino luu- letused – need on ilmunud eraldi raamatutena („Jaagupi esimene koo- lisügis“ ja „Onu Heino eksis ära“). Endiselt on olulisel kohal ladumisaabits koos mahuka pildikomplektiga ja CD mitmekesiste kuulamisülesan- netega. Olemas on ka kaks kirjateh- nika vihikut. Esimene, väiketähtede harjutusvihik on otseselt seotud aabitsa ja selle teemadega: töövihikusse on nüüdseks lisatud vastavad viited. Teises vihikus, mille peategelane on onu Heino, õpitakse suuri kirjatähti ja tutvutakse ühtlasi Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Mis on muutunud ja uenenud? Õppekomplekti uuendamisel ole- me lähtunud uuest, tänavu rakendu- vast põhikooli riiklikust õppekavast ja eesti keele ainekavast. Meie tööle on oma hinnangu andnud ka Tartu Ülikooli eetikakeskus, kes juhtis tä- helepanu paljudele väärtuskasvatu- se ja väärtushinnangute kujundami- sega seotud aspektidele. Lisaks on arvamust avaldanud komplekti ka- sutanud tegevõpetajad. Oleme kõi- kide tähelepanekute ja märkuste eest väga tänulikud ja võimaluse korral ka nendega arvestanud.

Vormi poolest on muutunud nii aabits kui ka töövihik. Aabitsa tekst on eri lugemistasemede arvestades selgesti liigendatud, juurde on tulnud neli ajakohast lugemispala, igähele neist üks paarislehekülj. Töövihiku harjutused on endisest tihedamini seotud aabitsalugudega ning paigu- tatud järjekindlalt ühele või kahe- le tervikleheküljele. Nagu varemgi, lõpevad töövihiku teemaleheküljed kokkuvõtva lausega aabitsajutust.

Tingmärkide arv aabitsas ja õpi- kus on vähenenud, need on muu- detud arusaadavamaks just lapse- le endale. Märksa enam on aabitsa töövihiku algul tähelepanu pööratud kirja eelharjutustele. See on teema, mis 1. klassi õpetajatele ikka muret valmistab – kuidas lapsi hästi kirju- tamiseks ette valmistada. Töövihiku kirjaeelharjutusteks mõeldud pildid võimaldavad ka värvimist ja jutusta- mist.

Positiivset tagasisidet oleme saa- nud liitsõnade märkimise kohta: lu- gemist ning just pikemate liitsõna- de lugemist hõlbustavad ja toetavad joonekesed, mis eristavad liitsõna- osiseid. Peegli abil lausete lugemise harjutused on endiselt meeleolukad. Olulisel kohal meie õppekomplektis

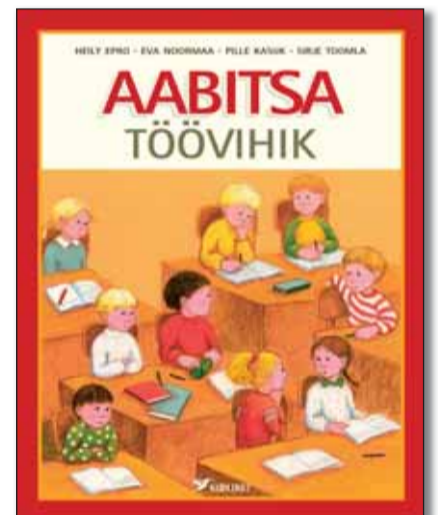
on rahvatarkused – mõistatused, va- nasõnad ja kõnekäänud. Õpetajal on koos lastega võimalik lahti rääkida, mida miski ütlus tähendab, selgita- da erinevaid tähendusvarjundeid ja kõnelda väärtustest, mida vanarahva ütlemised endas kannavad.

Uue põhikooli riikliku õppeka- va kohaselt on muudetud ka keele- teemade valikut. Enam keskendume tekstiloomele ja teksti põhjal info leidmisele. Näiteks on töövihikusse lisandunud üksikasjalik raama- tud aadressil www.oppekava.ee pole pikkade ja lühikeste häälikute veatut märkimist peetud lapsele veel jõukohaseks. Seda tööd võib õpetaja klassi üldist arengutaset arvestades teha suuliselt ja ka ladumisaabitsa- ga oma äranägemise järgi. Rohkes- ti häälikuanalüüsi ülesandeid leidub aabitsa õpetajaraamatus.

Aabitsa töövihik ei sisaldada kui- gipalju häälikuanalüüsi harjutusi, sest vastavalt 1. kooliastme eesti kee- le ainejaotuskavale (vt valdkonnaraa- matud aadressil www.oppekava.ee) pole pikkade ja lühikeste häälikute veatut märkimist peetud lapsele veel jõukohaseks. Seda tööd võib õpetaja klassi üldist arengutaset arvestades teha suuliselt ja ka ladumisaabitsa- ga oma äranägemise järgi. Rohkes- ti häälikuanalüüsi ülesandeid leidub aabitsa õpetajaraamatus.

Tänu õpetajate tähelepanekutele ja retsensentide arvamusele on töö- vihikus uuendusena ladumise märk. Töö ladumisaabitsaga on lugemis- ja kirjutamisoskuse esmasel omanda- misel väga olulisel kohal. Ladumine on tähtis käelihaste treenimiseks ja kirjajarjutuste eeltöök. Õpetajale meeldetuletuseks on nüüd töövihiku vastavad viited. Tarbetekstidest on esindatud sünnipäevakutse ja õn- nitlus, õpitakse kirjutama oma aad- ressi – esitatud on selged eeskujud. Sünnipäeva-tema juures räägitakse ja jutustatakse erinevatest tegevus- test sünnipäeval väärtuskasvatuse- kust seisukohast.

Uues töövihikus on praktilis- tesse harjutustesse toodud paljud väärtuskasvatuse aspektid: tä- helepanu pööratakse viisakusele, räägitakse huvialaringidest, mis on aluseks vestlusele vabaajategevusest, kõneldakse tolerantsusest ja teistega arvestamisest. Rõhutatakse tööka- svatust ja abivalmidust. Aabitsa uued jutudki on seotud nüüdisaegse elu- ga – räägitakse elust-olust talus (kust tuleb piim?) ja mahepõllundusest, erinevustest ja uutest olukordadest meie peredes, muukeelsusest meie koolides.

Mitmed harjutused annavad või- maluse eri ainetel loimimiseks näiteks loodusõpetuse, matemaatika, muusi- kaga. Eraldi tähelepanu on pööratud liiklustemaatikale: lisaks foorile ja sebrale on esitatud paar igapäevaelus olulist liiklusmärki.

Retsensendid on kirja pannud järgmist.

„Aabitsa töövihiku ülesanne on kin- nistada aabitsatekstidest saadud teadmisi, toetada suulist ja kirjalikku eneseväljendust, rikastada sõnavara, korrata aabitsas käsitletavaid keele- teemasid, arendada käelist tegevust.

Uuendatud õppematerjali tuge- vaks küljeks pean väärtuskasvatuse- ga seostuvaid harjutusi, mille kaudu toetatakse õpilase isiksuse arengut ja tema innustamist oma väärtus- tes selgusele jõudmises. Positiivseks hindan olukorda, kus erinevate aine- te loimimisel teostub väärtuskasva- tus tegevuse, traditsioonide, õpetaja ja õpilase suhtumise kaudu.“ (Heldi Oese, Tallinna Järveotsa Gümnaa- siumi klassiõpetaja)

„Aabitsa töövihik sisaldab piisa- valt harjutusi, ülesandeid, juhendeid, pildimaterjali jms, mis suunavad õpitavat informatsiooni võrdlema, analüüsima ja kasutama. Töövihik võimaldab õpilastel teadmisi oman- dada, kinnistada, loovalt rakenda- da ning oma oskusi süvendada.“ (Sirje Ruus, Elva Gümnaasiumi klassi- õpetaja)

SIRJE TOOMLA, autor

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Šš Zz Žž Tt Uu Vv Ww Öö Ää Öö Üü Xx Yy

TEIE KLASSI TULI UUS ÕPILANE. TEMA NIMI ON JEKATERINA, AGA TEDA KUTSUTAKSE KATJAKS. KATJA ON ELAV JA RÕÖMUS TÕDRUK. TA SAI KIIRESTI KÕIGIGA HEAKS SÕBRAKS. TEMAGA ON ALATI LÕBUS.

Teele kutsus Katja täna endale külla. Nad küpsuvad koos köögis kapsapirukaid. Jaagup aitab neid.

Katja räägib huvitavaid lugusid. TA ON PÄRIT UKRAINST JA TA RÄÄGIB UKRAINA KEELT. TEMA PERE KOLIS EESTISSE EELMISEL AASTAL. Katja isa on insener. Ta töötab laevatehases.

Jaagupile tundub see põnev. „Kas need laevad sõidavad ka Galapagose saartele?“ küsib ta. Katja hakkab heleda häälega naerma. „Nende laevadega võib sõita isegi ümber maailma.“

Ühel laeval on isegi Katja nimi – Jekaterina. Jekaterina on ilus nimi. Sellise laevaga sõidaks küll ümber maailma, unistab Jaagup.

104
105
106
87

TOP 10

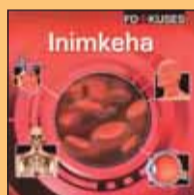
1
Sven Nordqvist
Pettson ja kireja kukk

2
Robert Stewart
Ideed, mis muutsid maailma

3
Oriana Fallaci
Kiri sündimata jäänud lapsele

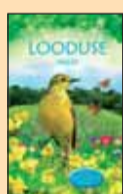
4
Inimkeha.
Fookuses

5
Loomade maailm

6
Mirita Uberti
Joonistame uljaid mereröövlid

7
Autorite kollektiiv
Looduse teejuht

8
Susanna Davidson
Linnuvaatlused

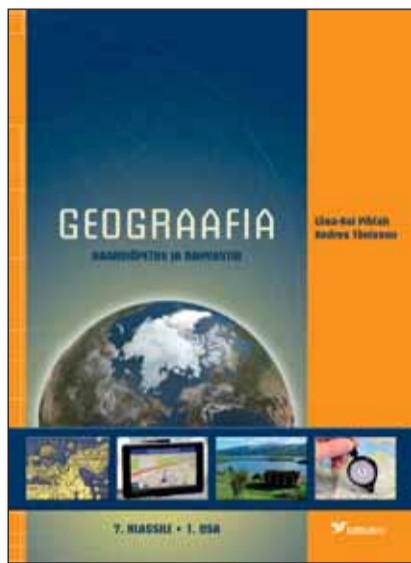

9
Koostanud
Erna Normann ja
Selma Läht
Sada saarelehte,
tuhat toomelehte

10
Indrek Kuuse
Värvimisraamat.
Vormel-1 autod

SISSEJUHATUS GEOGRAAFIASSE UUES KUUES

Geograafia käsitlemine uues õppekavas on 7. ja 8. klassis võrreldes varemaga palju muutunud ja veidi ka lihtsustunud. Sellest tulenevalt on Koolibri võtnud ette kõikide klasside geograafiaõpikute põhjaliku ümbertöötamise ja uuendamise.

Geograafiat õpetatakse 7. klassis ühe kursuse, see on 35 tunni vältel. See teeb ainult 1 ainetunni nädalas (võib ka 2 tundi ühel poolaastal, kui koolil on võimalik nii korraldada).

Teemade käsitus on muutunud. Varem 7. klassi alguses olnud teemadele (kaardiõpetus, geoloogia ja pinnamood) on lisandunud rahvastiku teema, mis oli varem 8. klassis.

Kaardiõpetusse on lisandunud arvuti- ja interaktiivsete kaartide kasutamine.

Uue õppekava nõudmistega on arvestatud Koolibri geograafiaõpikutes ja töövihikutes. Arvestatud on ka varemõpitud ning läbivate teemadega.

Ilmunud on 7. klassi geograafiaõpiku 1. osa, mis koosneb kahest peatükist: kaardiõpetus ja rahvastik. Siin on teemad enamasti ümber töötatud. Kus uuendatud tekst haakub täielikult vana õpiku illustratsiooniga, on need sisse jäetud. Nende osa-

kaal on aga väike. Uus sisu eeldab ka uut illustreerivat materjali.

Õpiku kasutamist juhatavad sisse selgitused, mis on geograafia ja kuidas õppida geograafiat. Õpik on visuaalselt ühtlaselt ja hästi kujundatud – kergesti on leitavad vastavat õppetükki ilmestavad lõigud (*huvitav*), uuea ette tulevad ja ainekavas nõutud *mõisted* ning *küsimused* õpitu kordamiseks. Rikkalikult on asjakohaseid fotosid, mida õpetaja saab õppetegevuses kasutada.

Mõlema peatüki lõpus on *kokkuvõtte*, mis annab lühikese ülevaate õpitust, mõistete loetelu, ülesandeid vajalike oskuste harjutamiseks ja lihvimiseks ning kohanimede loend, mida õpilane peab teadma ja kaardil näidatav oskama.

Oluline on, et selle õpiku abil saab geograafiat õppida ka siis, kui ei ole käepärast atlaseid. Õpikus on kaks suurt kaarti: *maailma üldgeograafiline* ja *maailma riikide kaart* ning loomulikult ka rohkesti teksti ilmetavaid kartograafilisi jooniseid ja fotosid.

Õpikus on lühike *mõistete sõnastik*, kus on lisaks ainekavas nõututele

seletatud ka palju teksti mõistmiseks vajalikke mõisteid.

Mahukas lisa sisaldab praktilisteks harjutusteks vajalikke *juhendeid* (nii õuetundideks kui arvutis tegutsemiseks) ja *tabeleid* andmetega maailma riikide ja linnade kohta.

Nii kaardid, sõnastik, juhendid kui ka tabelid on vajalikud, et mõista tekstis esitletud. Nende abil on õpilasel lihtne leida vastuseid nii teda huvitavatele küsimustele kui õpitud kinnistada.

7. klassi geograafiaõpiku 1. osa töövihik taotleb õpitud teemade kinnistamist ja oskuste süvendamist. Selles on mitmesuguseid ülesandeid, näiteks atlasest või internetist vajaliku info leidmise ja selle kasutamise kohta, suundade määramise, erinevate mõõtkavade kasutamise, vahemaade mõõtmise, interaktiivse kaardi kasutamise, kontuurkaartide kasutamise, tabelite ja diagrammide lugemise ja koostamise, rahvastikuandmete analüüsimise jm õpikus käsitletud teemade kohta.

7. klassi õpikute ja töövihikute abil harjuvad õpilased tegema lihtsaid uurimuslikke töid, töötama rüh-

mas ja paaridena, tutvuma erinevate elukutsetega, kasutama IKT võimalusi, arutlema rassiliste ja rahvuslike erinevuste üle, olema julged oma arvamuse väljendamisel. Geograafia õpetamisel suunatakse lapsi lähtuma oma kodukohast ja käituma igas olukorras turvalisust ning keskkonna nõudeid silmas pidades.

Töövihikus on ülesandeid rohkesti. Õpetaja võib siin teha valiku erineva õppetasemega õpilaste jaoks.

7. klassi geograafiaõpiku 2. osa käsitleb geoloogiat ja pinnamoodi.

Geoloogia on peamised teemad Maa siseehitus ja maakoor, laamad ja laamade liikumine, maavärinad, vulkaanid, kivimid ja nende teke, inimeste elu maavärinate ja vulkaanide alal. Pinnamoe peatükk käsitleb pinnamoe kujutamist kaardil, pinnavorme ja pinnamoodi, ookeaninõgusid ja mandreid, maailmamere põhja pinnamoodi, mäestikke, mägismaid, tasandikke, inimeste elu erineva pinnamoeala aladel ja nende mõju pinnamoele ning pinnamoe muutumist aja jooksul. Mõlema peatüki lõpus on kordamine.

Õpiku 2. osa lõpeb lisaga, kuhu kuuluvad juhendid ja tabelid. Et õpilasel oleks käepärast maailma üldgeograafiline kaart ja riikide kaart, on need oma koha leidnud ka 2. osas.

Geograafiaõpikuid 7. klassile saavad kasutada kõik vene õppekeelega põhikoolid juba 2011/2012. õppeaastal, sest need on tõlgitud ka vene keelde.

Siinkohal ei saa ettevaatavalt läbi ilma märkusteta 8. klassi kohta, mille komplekt ilmub 2012. aastal.

8. klassi õppekava näeb geograafia käsitlemist 2 kursuse, see on 70 tunni vältel, nendes käsitletakse kliimat, veestikku ja loodusvõndeid.

7. klassi geograafia õpikute ja töövihikute autorid on Ebe Jalast, Liisa-Kai Pihlak ja Andres Tõnisson.

LIISA-KAI PIHLAK,
autorite nimel

ЕСТЕСТВОЗНАНИЕ

Учебник Энна Пяртеля по новой Государственной программе обучения для основной школы отличается как содержанием, так и формой. Доступное и интересное изложение материала, сопровождаемое многочисленными рисунками, фотографиями, графиками, схемами, позволит учителю заинтересовать учащихся

новым предметом и усвоить предлагаемый материал на хорошем уровне.

Учебник состоит из 9 глав, которые в свою очередь разбиты на 43 урока. В каждом уроке выделен материал для запоминания, а также вопросы и задания по теме. В конце каждой главы подводятся итоги, приводятся обобщения изученного (выделены основные умения и навыки, термины, которыми ученик должен владеть, вопросы по повторению и закреплению материала). Уроки начинаются с коротких рассказов, в которых главными героями являются ученики. Их наблюдения, открытия и различные события жизни создают проблему, которая определенно привлечет внимание учащихся и вызовет интерес к данной проблеме.

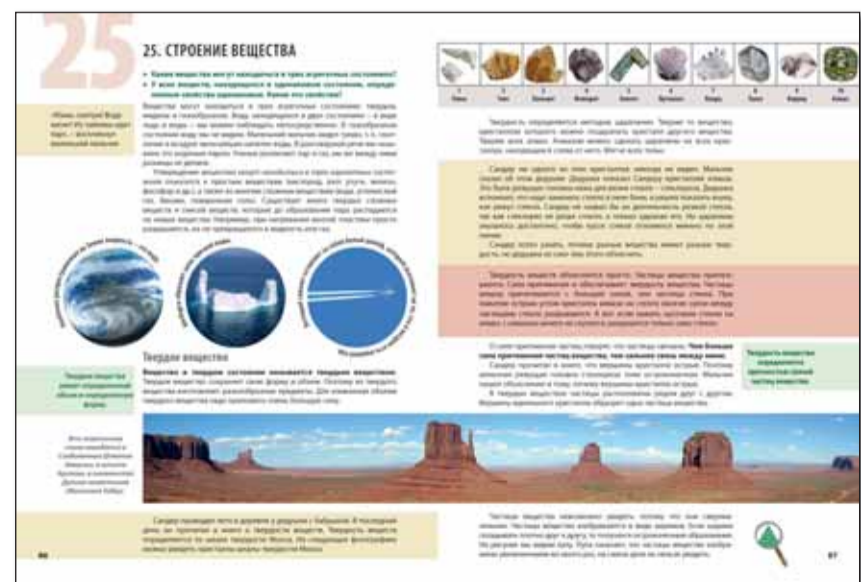
Автор приводит интересные факты, связанные с историей физических открытий, с географией Эстонии. Практические задания, качественные вопросы демонстрируют связь физики с жизнью, подчеркивая важность этой науки в жизни человека. Учитывая

определенные сложности ребят при изучении математики, Э. Пяртель уделяет достаточно внимания математическому аппарату, формулам, графикам и их построению. Особое значение имеют предлагаемые исследовательские работы, которые подталкивают ученика проявлять фантазию и самостоятельность. Такие работы дают возможность учащимся познакомиться с научным мето-

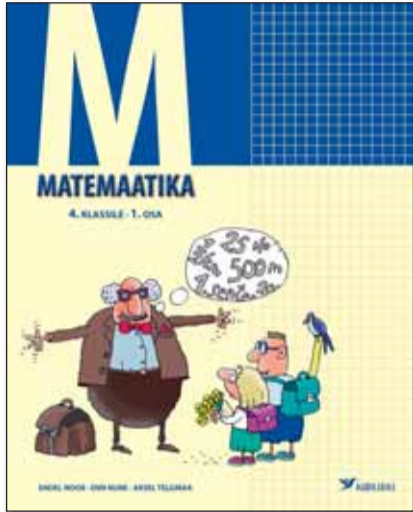
дом исследования и стать непосредственным участником таких исследований.

В комплект входят учебник, рабочая тетрадь в 2-х частях, тетрадь контрольных работ.

ТАТЬЯНА БЕЛОУСОВА,
Рецензент, учитель физики
Таллиннской Тынисмяэской
реальной школы

MATEMAATIKA MAAILMAD

Vaadeldava õppekomplekti algus on aastast 1989, kui Koolibri eelkäija kirjastus Valgus saatis koolidesse Ennel Noore ja Enn Nurga koostatud 4. klassi matemaatikaõpiku koos kahe töövihikuga. Enam kui kahe aastakümne jooksul on õppekomplekti mitmel korral täiendatud ja parandatud. 1996. aastast on õppekomplekt olnud kasutusel ka meie vene õppekeele koolides. 2002. aastal lisandus õpiku autorite ritta Aksel Telgmaa nimi.

Uus, vast valminud õppekomplekt järgib uue põhikooli riikliku õppekava ja matemaatika ainekava nõudeid. Nende täitmise kõrval said autorid ja kirjastaja võimaluse teha mitmeid suuremaid-väiksemaid muudatusi, täiendusi ja kärpimisi ka õppesisus ning õpikute ja töövihikute välisilmes.

Et 4. klassis lõpeb põhiarvude (naturaalarvude) avaram käsitus, siis antakse õpiku 1. osas õpilastele veel kord süstemaatiline ülevaade arvude maailma põhitõdedest: selgitatakse arvude tekkelugu, põhi- ja järgarvude olemust, arvude kirjutamist rooma ja araabia numbritega, arvude lugemist ja kirjutamist ning arvu järkude tähendust. Liitmise, lahutamise, korrutamise ja jagamise olemuse selgitamisel on võrdlusena kasutatud näiteid enam kui sajanditagustest eestikeelsetest õpikutest. Koos sellega kinnistatakse õpilaste kõnes veel kord koolis kasutatav normterminoloogia.

Uue ainekava järgi piirduakse 4. klassis arvude ja arvutamisega miljonini piires. Miljonist suuremate arvude õppimine jätkub edaspidi 5.

klassis. Nüüd on 4. klassis senisest enam tähelepanu pööratud peastarvutamisele ja ratsionaalsete arvutamiskoste kujundamisele. Loobutud on tähe väärtuse määramisest võrratustes. Geomeetristest kehast ei uurita detailsemalt enam kuupi ja risttahukat, sest nende käsitlemise viib uus ainekava 5. klassi. Oluliselt on õppekomplektis suurendatud probleemülesannete (tekst- ja nuputamisülesannete) osatähtsust.

Võrreldes varasemaga on oluliselt muudetud õppesisu paigutust. See on jaotatud teemade kaupa: *Arvude maailm* (arvud, arvutamine, tekstülesannete lahendamine), *Kujundite maailm* (jooned, kujundid, kehad) ja *Suuruste maailm* (mõõtmised ja mõõtühikud, erilisel rõhutatud uusi rahaühikuid). Õpikuis on

iga uue ainelõigu juurde jäetud vajalik harjutusmaterjal (lisaks töövihiku ülesanded), kuid valdav osa harjutamis- ja kordamisülesandeid on koondatud mõlema õpikuos lõppu pealkirja alla *Ülesandeid klassis ja kodus lahendamiseks*. Õpilaste teadmiste kontrollimiseks on töövihikusse kaasatud kontrolltööd + kokkuvõtlik töö aasta lõpul. Seetõttu puudub õppekomplektist eraldi kontrolltööde kogumik.

Autoritele olid väga suureks toeks toimetaja Kuldar Traksi avarad ainealased teadmised ja pühendumus ning retsensendi, TÜ matemaatika didaktika õppejõu Hannes Juki väga olulised ja asjatundlikud märkused ning soovitusel.

Oluliselt ja tulemuslikult on kirjastus muutnud õpiku formaati ja kujundust (kunstiline toimetaja Tiit Tõnurist). Formaadi suurendamine andis võimaluse ainet ja ülesandeid sootuks uuel tasemel fotode, jooniste ja piltidega illustreerida ning kasutada õpilasi juhendavaid ikoone *Nii on lihtsam!* ja *Tuleb teada!* Väga hea kujundus on autorite arvates õppekomplekti oluliselt väärtustanud.

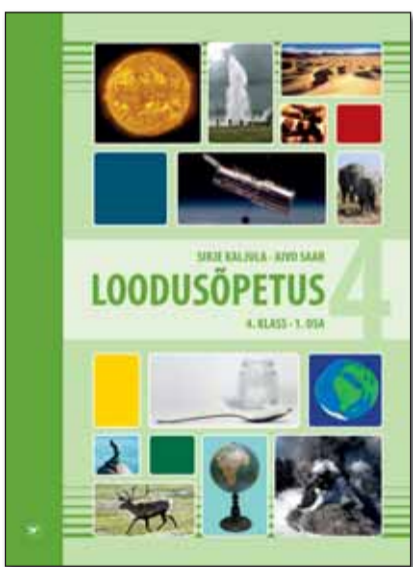
ENDEL NOOR,
autor

VEENE KEELE ÕPPIJAILE

Ilmus testikogumik «**Проверь себя! Тестовый практикум по русскому языку как иностранному В1**» (autorid J. Raudla, N. Maltseva-Zamkova, I. Moissejenko). Testide sooritamine kas iseseisvalt või õpetaja juhendamisel võimaldab igal õppijal kontrollida oma taset kõikide osakoste kaudu, vastates küsimustele: Kas oskan lugeda vene keeles ja saan aru tasemel B1? Kas oskan kuulata ja saan aru? Kas oskan väljendada end kirjalikult? Kas tean grammatikat ja sõnu B1 tasemel? Kas räägin vene keelt (teemadel: Tutvus. Perekond. Eesti. Kodukoht. Haridus. Eriala. Kultuur. Ajakirjandus. Vaba aeg)? Testidele on antud vastused. Kogumik sisaldab CD-d.

LOODUSÕPETUSE ÕPPEKOMPLEKT 4. KLASSILE – SISUST JA VORMIST

2011. aastal ilmub 4. klassile loodusõpetuse uuenenud õppekomplekt: kaheosaline õpik ja selle juurde kuuluvad töövihikud. Õppematerjal on ümber töötatud ja viidud vastavusse riikliku õppekavaga. Pildid ja joonised on uued. Õpiku mõlema osa lõpus on väike oskussõnastik.

Õpiku I osa koosneb neljast peatükist: I Maailm ja maailmaruum; II Päikesesüsteem; III Maa, globus ja kaardid; IV Looduskatastroofid. Seoses muudatustega ainekavas on eelmise väljaandega võrreldes välja jäänud õppetükid energiast, Maa külgetõmbejõust, kivimitest ja kivististest. Õpiku esimeses osas teemasid juurde tulnud ei ole, küll aga

on tehtud muudatusi, parandusi ja täiendusi, et õpilane mõistaks paremini õpetüki sisu. Selles on oma osa 7. klassi loodusõpetuse komplekti autori Enn Pärteli põhjalikul retsensioonil.

Iga alapeatükk algab **sissejuhatussega**, mis tekitab huvi teema vastu ja seob õppetunni sisu igapäevaelu probleemiga. Püstitatud küsimustele otsitakse vastuseid ja antakse seletused õpetüki sees. Rubriigis **Peamees** on lühidalt kokku võetud, mida õpilane peab teadma. Iga teema lõpetab enesekontrolliks mõeldud osa **Küsimusi ja ülesandeid** ning juba õpiku eelmisest versioonist tuntud **Edasimõtlemiseks ja uurimiseks**. Uue asjana on lehekülje serval soovitatud **märksõnu**, mille abil on õpilastel võimalik ise internetist otsida pilte, videoid, mänge jms. Iga peatüki lõpus on **Kokkuvõte**, mis võtab kokku peatüki uued mõisted, omandatud teadmised ja oskused ning sisaldab kinnistamisküsimusi.

Õpiku III peatükk keskendub globusele, erinevatele kaartidele ja atlaste kasutamiskõhale. Tutvutakse põgusalt riigi geograafilise asendi iseloomustamisega. Võrreldes varasema õpikuga on uues õppekomplektis suuremat rõhku pandud õppekavast tulenevalt praktilistele töödele ja IKT rakendamisele. Läbi mitme ainetunni valmistatakse praktilise tööna Maa mudel. Õpikus on antud juhend nn mänguloobuse valmis-

tamiseks voolimissavist, mis on aga kindlasti ainult üks paljudest võimalikest viisidest selle tegemiseks.

Kogu õppekomplekti sees on suuremat rõhku pööratud internetist lisateabe otsimisele. Looduskatastroofide teema juures on vastavalt õppekavale ette nähtud erinevate allikate kasutamine info leidmiseks ja ülevaate koostamine vulkaanidest, maavärinatest, orkaanidest või üleujutustest. Seetõttu on õpiku I osa lõpus esitatud juhend **Kuidas koostada arvutiga esitlust**. Omandatud oskused aitavad ettekandeid teha ka teistes ainetes.

4. klassi loodusõpetuse õppematerjali teine osa on saanud samuti varasema õpikuga võrreldes teise kujunduse ja ülesehituse. Õpik algab elu mitmekesisuse käsitlemisega Maal. Õpitakse organismide eluvaldusi, ühe- ja hulkraaseid organisme ning täiesti uue teemana hiidsisalikke ehk dinosaurusi. Tutvutakse eluga erinevates keskkonnatingimustes. Uued teemad varasema õpikuga võrreldes on keskkonnatingimused kõrbes, vihmametsas, mäestikes ning jäävööndis. Uuritakse taimede ja loomade kohastumisi antud tingimustega. Töövihikus võrreldakse taimede ja loomade elutingimusi nende levikualal elutingimustega Eestis. Lisandunud teemad annavad võimaluse IKT osa suurendamiseks.

Konkretiseeritud on ainekavas ette nähtud praktilisi töid. Praktilised tööd on:

- Erinevate rakkude vaatlemine ja võrdlemine.
- Raku mudeli ehitamine või uurimine multimeedia materjalide abil.
- Seemnete idanemise uurimine erinevates keskkonnatingimustes.
- Taimede ja loomade kohanevise uurimine muutuvates keskkonnatingimustes.
- Organismide eluvalduste uurimine looduses.

Inimese peatükis käsitletakse inimese ehitust: elundeid ja elundkondi ning nende ülesandeid. Tähelepanu pööratakse tervislikele eluviisidele, inimese põlvnemisele ja inimese võrdlusele muude selgroogsete loomadega. Sarnaselt varasemale õpikule käsitletakse põhjalikumalt taimede, loomade, seente ja mikroorganismide kasutamist inimese poolt.

Praktilised tööd on:

- Elundi mudeli valmistamine ja/või talitluse uurimine.
- Katsed ja laboritööd inimese elundite talitluse uurimiseks.
- Ülevaate koostamine inimese seostest ühe taime-, looma-, seeneliigi või bakterirühmaga.
- Menüü analüüsimine, lähtudes tervisliku toitumise põhimõtetest.

KALLE SIREL,
autor

Ilmunud on vene keele õpik 7. klassile «**Добро пожаловать! Учебник для 7 класса, ч. 1**» (autorid Antidea Metsa ja Ljubov Titova). Õpiku temaatika on õpilasekeskne, kaasagne, teiste õppeainetega lõimuv, suhtlemist stimuleeriv ja arendav, tekstid silmaringi laiendavad, kultuurikesksed ning sisaldavad ka suhtlemisülesandeid. Õpiku koostamisel on arvestatud uue riikliku õppekava nõudeid nii sisu, oskuste kui ka metoodiliste strateegiatega valgik.

Õpiku rubriigid „Познаём мир“, „Познаём Россию“ avardavad silmaringi ja suunavad õpilast uut teavet otsima. Koostöövalmidust ja sotsiaalseid oskusi arendavad mõisteskeemid, kõnekaardid, rollimängud, suhtlustabelid ja aktiivmetoodika võtted. Iga teema lõpus saab õpilane oskuste loetelu abil kontrollida, kas ta töö on olnud tulemuslik. Rubriik „Говорим правильно“ sisaldab olulisi keelendeid ja grammatikat, kuid need on allutatud tunni suhtluseesmärkidele.

Õpikus on suurt tähelepanu pööratud õpilase positiivsete omaduste arendamisele, kaasõpilaste tunnustamisele, märkamisele, kiitmisele.

Õpikut on katsetatud Tartu koolides. Õppekomplekti kuuluvad töövihikud ja kuulamisülesanded CD-l.

Айме Матсина,
Надежда Пароль,
Всеслав Горещкий

РУССКОЕ СЛОВО.

УЧЕБНИК ПО ЧТЕНИЮ ДЛЯ 3 КЛАССА,
ЧАСТЬ 1

K novomu учебному году в издательстве выходит обновленный учебник для 3 класса в 2-х частях «Русское слово» (авторы А. Матсина, Н. Пароль). Учебник был переработан по пожеланиям учителей и в соответствии с требованиями новой программы обучения.

В процессе работы над учебником авторы сотрудничали с работниками российских детских библиотек, использовали опыт ведущих специалистов в области детской литературы (в частности, с профессором Московского педагогического государственного университета И. Арзамасцевой).

Благодаря тщательному отбору наряду с произведениями таких классиков русской детской литературы, как Н. Носов, В. Голявкин, Л. Лагин, А. Барто, М. Пришвин, И. Соколов-Микитов и других, в 1 часть учебника были включены сказки, рассказы и повести новых авторов: Сергея Козлова, Татьяны Пономаревой, Маши Вайсман, шведского писателя Ульфа Старка, американской писательницы Кейт ДиКамилло и других. Знакомство с современными произведениями авторов разных стран, уже завоевавших признание юных читателей и их родителей, дает возможность расширить границы детского чтения, привлечь детей к разговору о непростых жизненных ситуациях, к обсуждению важных этических проблем. Задания после текстов помогают лучше понять и проанализировать прочитанное, носят творческий характер, развивают креативность детского мышления. Ссылки на детские интернет-сайты способствуют развитию поисковой деятельности, повышают интерес к чтению.

Учебник красочно проиллюстрирован художницей Натальей Литвиновой. Её добрые и понятные детям рисунки помогут глубже проникнуть в содержание текстов произведений, сделать чтение по-настоящему увлекательным.

KÄSI AVAB MÕISTUSE

Mõne aasta eest seisib Loo Keskkooli õpetaja Tiiu Kivirähk fakti ees, et ta võiks oma kogemused, mis saadud koolis tööõpetuse tunde andes, kirja panna ja lasta raamatuks vormida. Väljakutse oli esialgu pisut hirmutavgi, kuid aastate jooksul oli kogunenud palju töid ja tööpoolest, miks mitte neid teistega jagada.

Raamat on mõeldud eelkõige 1. klassi õpetajatele, andmaks mõtteid tundide mitmekesistamiseks, aga ka kõigile teistele, kelle abi võib lapsel joonistamisel-meisterdamisel vaja minna. Taotluslik on meelde tuletada hästi lihtsaid töid, mida osati teha ka aastakümnete eest, samas kõrvale jätmata värskeid ideid. Viimane kui üks töö on laste enda tehtud, valminud koolitundides. Autor on lisanud juurde töövahendite loetelu ja punktide kaupa õpilaste juhendamisel vajalikud selgitused. Omal kohal on näpunäited, kuidas kasutada materjale

ja värve. Oluline on materjalide lihtsus ja kättesaadavus: värvilised paberid, plastiliin, looduslikud materjalid, guaššvärvid, õlipastellid jm.

Kunsti- ja tööõpetus arendab laste loovust – kujutlusvõimet, kunstimaitset, oskust ise teha. Oma pildi kujundamine viib mõttet ja pilgu ümbritsevale keskkonnale. Kõigepealt on vaja aga tehnika selgeks saada. Laste tööd on nende enda fantaasia vili, tänuks rõõmus meel ja rahulolu, mida töö tegemine ja selle valimine pakub. Õpetajad on 1. osa hästi vastu võtnud. Esmatrükkis olid mõned tööd liiga lihtsad ja nüüd on need asendatud uutega. Lõppu on lisatud uus osa, 16 lk töid pabertaldrikutest, mis on selge vormiga ja tööd tulevad alati hästi välja. Seejuures tutvustatakse liivatehnikat, mida seni on vähe kasutatud. Uue lähenemise on saanud kartuli- ja porganditrukk ning švammi tarvi-

tamine trükipadjana. Endistviisi on raamatus nii lihtsamaid kui ka ras-

kemaid töid, sest lapsed on võimetelt erinevad.

„Käsitöötuba, 1. osa“ on tänaseks saanud järje 2. ja 3. osa näol, kusjuures 2. osa saatis tunnustus EEPG (European Educational Publishers Group) 2009. aasta konkursil – nooremate õpilaste kategoorias kuldmedal.

Kindlasti vastab ümbertöötatud trükk ka Koolibri juhtlausele „raamatud, mis harivad“, muutes õpetajate ja õpilaste töö koolis veelgi huvitavamaks ja loovamaks.

Tiiu Kivirähk
KÄSITÖÖTUBA.
KUNSTI- JA TÖÖÕPETUS, 1. OSA
Lehekülgede arv: 88 lk
Värviskeem: värviline
Formaat: 20,5 x 29

2., ümbertöötatud trükk

KOOLIBRI KIRJASTUSE TEABEPÄEVAD

Koolibri õpikute autorid ja toimetajad tutvustavad õppekirjandust, mida on uuendatud vastavalt 2010. aastal kehtima hakanud õppekava nõuetele.

ESIMENE KLASS

10.00–10.50	Matemaatika
11.00–11.50	Eesti keel
12.00–12.30	Loe ja mõista
12.30–13.00	Kohvipaus
13.00–13.50	Loodusõpetus
14.00–14.50	Kunst ja käsitöö

MUUSIKA ESIMESES KOOLIASTMES

6. juunil 12.00–16.30 **Tartus** (TÜ Raamatukogu Konverentsikeskuses, Struve 1)
7. juunil 11.00–15.30 **Tallinnas** (Liivalaia Gümnaasiumis, Liivalaia 23)

Muusikaõpikute autorid Maia Muldma ja Kai Anier tutvustavad esimese kooliastme komplekti „Muusikamaa“.

- 2. klassi õpiku ja töövihiku rakendamise põhimõtted,
- õpetajate tagasiside „Muusikamaa“ 1. klassi õppematerjalile (õpik, töövihik ja CD),
- ülevaade 3. klassi õpikust „Muusikamaa“.

INGLISE KEELE ÕPETAMINE KOMPLEKTI „ALPHABET ZOO“ ABIL

17. juunil 12.00–13.45 **Tallinnas** (Eesti Rahvusraamatukogu, Tõnismägi 2)

„Alphabet Zoo“ on õppekomplekt, mille eesmärk on tutvustada 5–7-aastastele lastele inglise keelt laulude, liikumis- ja rollimängude ning jutustuste-lavastuste kaudu.

- tutvustame õppekomplekti ja anname nõu selle kasutamiseks,
- räägime muusika kasutamisest võõrkeele õppimisel,
- räägime tähtede ja häälikute õppimisest,
- voolime voolimismassist tähti.

Registreeruda saab Koolibri kodulehel, e-posti aadressil koolibri@koolibri.ee või helistades telefonil 651 5300.
Koolitused on õpetajatele tasuta, kõik osalejad saavad koolitusel osalemiseks vajalikud materjalid ning päeva lõpus ka töendi.

KOHTUMISENI JUUNIS!